

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 38Cb/67/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116206584
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Marková
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2016:1116206584.1

Uznesenie

Okresný súd Bratislava I v právnej veci navrhovateľa: Dúha, a.s., Čapajevova 29, Prešov, IČO: 31690360, proti odporcovi v 1. rade: STRABAG Pozemné a inžinierske stavitelstvo s.r.o., Mlynské Nivy 61/A, Bratislava, IČO: 31355161 a odporcovi v 2. rade: Centre for Arbitration and Dispute Resolution in Europe, Zelená 2, Bratislava, IČO: 45744980, o nariadenie predbežného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručený súdu dňa 29.3.2016 zamietá.

Odporcovi v 1. rade a odporcovi v 2. rade sa právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrhom na začatie konania doručeným súdu dňa 29.3.2016 sa navrhovateľ domáhal nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by súd nariadil Stálemu rozhodcovskému súdu CADRE - for Arbitration and Dispute Resolution in Europe, ktorý bol zriadeným odporcom v 2. rade, povinnosť zdržať sa ďalšieho postupu v konaní o návrhu odporcu v 1. rade na uloženie povinnosti navrhovateľovi zaplatiť odporcovi v 1. rade sumu 1.563.505,14 € s príslušenstvom vedenom pod sp.zn. 43/2015/ASKOS a vydania rozhodcovského rozsudku v tomto konaní, a to až do právoplatného skončenia vo veci samej. Vo veci samej sa bude navrhovateľ domáhať určenia, že rozhodcovská doložka, uvedená v čl. III ods. 5 Zmluvy o združení, uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom v 1. rade dňa 29.5.2013, nie je účinná a pre navrhovateľa a odporcu v 1 rade záväzná.

Navrhovateľ dôvodil tým, že s odporcom uzavrel dňa 29.5.2013 Zmluvu o združení, ktorou založili združenie právnických osôb pod názvom „Združenie ZIPP - DÚHA“. V zmysle čl. III ods. 5 Zmluvy o združení bola dohodnutá rozhodcovská doložka tak, že všetky majetkové spory, ktoré vzniknú zo Zmluvy, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené pred Rozhodcovským súdom Komory arbitrov, so sídlom Zelená 2, Bratislava zriadeným Komorou arbitrov,

Navrhovateľ sa návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava II dňa 5.8.2015 pod sp.zn. 10C/340/2015 domáhal určenia neplatnosti rozhodnutí č. 9/2015, 10/2015 a 12/2015 prijatých odporcom I ako vedúcim podnikom združenia mimo zasadnutia Správnej rady združenia formou per rollam a zaplata sumy 1.508.982,28 € s príslušenstvom.

Odporca v 1. rade sa žalobou doručenou dňa 10.8.2015 Stálemu rozhodcovskému súdu zriadenom pri odporcovi 2 domáhal od navrhovateľa zaplata sumy 1.563.505,14 € s príslušenstvom.

Navrhovateľ poukázal na znenie § 54b ods. 3 zákona č. 244/2002 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2015 a uviedol, že Stály rozhodcovský súd zriadený pri Asociácii stavebných, konzultačných a obchodných spoločností v SR (súčasný názov CADRE - Centre for Arbitration and Dispute Resolution in Europe) spĺňa hypotézu tohto ustanovenia, nakoľko pôvodný zriaďovateľ rozhodcovského súdu (Komora arbitrov, s.r.o.) sa po 1.1.2015 stal členom odporcu II. Preto ak navrhovateľ využil svoje oprávnenie a podal pred

podaním žaloby na rozhodcovskom súde návrh na Okresnom súde BA II, rozhodcovský súd prestal spĺňať hypotézu uvedenú v druhej vete §54b ods. 3 cit. zákona a nemá právomoc na prejednanie sporov medzi navrhovateľom a odporcom v I vyplývajúcim zo Zmluvy o združení a zmluvné strany sa na neho nemôžu obrátiť žiadnou žalobou vyplývajúcou zo Zmluvy o združení. Napriek uvedenému, začal rozhodcovský súd zriadený odporcom 2 vo veci konať a navrhovateľa vyzval na podanie žalobnej odpovede, napriek tomu, že odporca 1 rozhodcovskému súdu relevantným spôsobom nepreukázal existenciu rozhodcovskej doložky. Odporca 1 vo svojej žalobe existenciu doložky tvrdí, avšak jej písomné znenie rozhodcovskému súdu nepredložil, keďže Zmluva o združení nie je prílohou rozhodcovskej žaloby. Vzhľadom na to, že rozhodcovský súd začal vo veci konať bez preukázania právomoci, ktorá ani nie je daná, navrhovateľovi hrozí ujma na základnom práve na spravodlivé súdne konanie a prístup k súdu. Naliehavosť nariadenia predbežného opatrenia navrhovateľ videl i v neštandardnom postupe rozhodcovského súdu, ktorý nevyhovел ani navrhovateľovej žiadosti o predĺženie lehoty na podanie žalobnej odpovede napriek skutkovo a právne zložitým otázkam, kedy nie je možné ich v lehote poskytnutej rozhodcovským súdom zodpovedať. V prípade nevyhovenia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, kedy by súd pokračoval v konaní napriek nedostatku právomoci, a prípadne rozhodol, hrozí vznik ujmy navrhovateľovi ako stavebnej spoločnosti, čo by mohla mať až existenčné dôsledky. Ak rozhodcovský súd rozhodne, bude navrhovateľ povinný plniť, môže sa dostať do platobnej neschopnosti, a môže to ohroziť aj participáciu v prebiehajúcich ako aj plánovaných stavebných projektoch a tým celú podnikateľskú činnosť. Túto ujmu nebude možné dostatočne rýchlo napraviť žalobou o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 74 odsek 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f) O. s. p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal.

Podľa § 76 ods. 2 O.sp. predbežným opatrením možno nariadiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať.

Podmienkou pre nariadenie predbežného opatrenia, ktoré nie je konečným rozhodnutím a jeho účelom je iba dočasná a provizórna úprava pomerov účastníkov, je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy pomerov by bolo právo účastníka ohrozené, pričom nariadením predbežného opatrenia navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej (výnimkou nekalosúťažného konania). Z uvedeného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej a pri ich zisťovaní nemusí byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a navrhovateľ musí osvedčiť, že navrhovaná dočasná úprava je naliehavá, potrebná a nevyhnutná, resp. že hrozí nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy. Ohrozenie musí byť konkrétne a oprávnený účastník ho musí preukázať. Nestačí možnosť ohrozenia ani domnienka, že bol porušený zákon. Musí hroziť vznik reálnej nenahraditeľnej ujmy, resp. jej zväčšovanie.

V predmetnej právnej veci navrhovateľ žiadal nariadiť predbežné opatrenie vo vzťahu k tretej osobe v zmysle § 76 ods. 2 O.s.p., ktorá nie je účastníkom konania v zmysle § 74 ods. 1 O.s.p. Súd preto posudzoval, či je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov nariadením povinnosti tretej osobe a to rozhodcovskému súdu. Navrhovateľ síce v návrhu osvedčil pravdepodobnosť svojho nároku tým, že ako prvý podal návrh na určenie neplatnosti rozhodnutí č. 9,10,12/2015 prijatých odporcom 1 spôsobom per rollam a návrh na zaplatenie sumy 1.508.982,28 € titulom náhrady škody, na Okresnom súde Bratislava II dňa 6.8.2015, t.j. ešte pred podaním žaloby odporcu 1 na nový stály rozhodcovský súd (pôvodne Stály rozhodcovský súd zriadený pri Asociácii stavebných, konzultačných a obchodných spoločností v SR) v zmysle § 54b ods. 3 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZRK“), avšak neosvedčil naliehavosť na nariadení predbežného opatrenia vo vzťahu k rozhodcovskému súdu.

Podľa § 21 ods.1,2,3,4,5 zákona č. 244/2002 Z.z.:

(1) Rozhodcovský súd je oprávnený rozhodnúť o svojej právomoci vrátane námietok týkajúcich sa existencie alebo platnosti rozhodcovskej zmluvy. Ak dospeje k záveru, že nemá právomoc rozhodovať vo veci samej, uznesením rozhodcovské konanie zastaví.

(2) Účastník rozhodcovského konania, ktorý chce uplatniť námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, môže tak urobiť v rozhodcovskom konaní najneskôr pri prvom úkone vo veci samej. Toto časové obmedzenie neplatí pre námietku neplatnosti rozhodcovskej zmluvy zakladajúcej sa na tom, že o veci nemožno rozhodovať v rozhodcovskom konaní, alebo, že vo veci má byť rozhodované podľa osobitného zákona; túto námietku možno uplatniť až do skončenia ústneho pojednávania, pri písomnom konaní až do vydania rozhodcovského rozsudku. Námietku, že sporná otázka prekračuje právomoc rozhodcovského súdu, musí účastník rozhodcovského konania uplatniť najneskôr vtedy, keď sa počas rozhodcovského konania o tejto otázke dozvie.

(3) Rozhodcovský súd môže pripustiť uplatnenie námietky nedostatku právomoci, ak omeškanie účastníka rozhodcovského konania pri uplatnení tejto námietky je spôsobené príčinou, ktorú rozhodcovský súd považuje za dostatočnú.

(4) Ak rozhodcovský súd rozhodne, že má právomoc rozhodovať, rozhodne o námietke podľa odseku 2 rozhodcovským uznesením alebo, ak sa účastníci nedohodli inak v rozhodcovskom rozsudku. Ak rozhodcovský súd rozhodne rozhodcovským uznesením, že má právomoc rozhodovať, účastník rozhodcovského konania, ktorý námietku podal, môže do 30 dní po doručení predbežného rozhodnutia podať návrh na súd, aby o námietke rozhodol. Proti rozhodnutiu súdu o zamietnutí námietky nie je prípustný opravný prostriedok. Rozhodcovský súd môže počas rozhodovania o námietke pokračovať v rozhodcovskom konaní a vydať rozhodcovský rozsudok.

(5) Ak rozhodcovský súd zistí, že vo veci má byť rozhodované podľa osobitného zákona, konanie zastaví.

V zmysle § 106 ods. 3 O.s.p. súd zastaví konanie o návrhu na určenie neexistencie, neplatnosti alebo zániku rozhodcovskej zmluvy, ak žalovaný preukáže, že podal návrh na začatie rozhodcovského konania a toto konanie prebieha; to neplatí, ak ide o spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu.

Podstatou citovaných ustanovení je, že pri konkurencii, súbehu právomocí rozhodcovského orgánu a súdu, si má v prvom rade svoju právomoc v zmysle § 21 ZRK vysloviť, resp. o nej rozhodnúť rozhodcovský súd sám v rámci prebiehajúceho rozhodcovského konania. V prípade, ak sa rozhodcovské konanie začalo, o čom svedčí podaná žaloba odporcu 1 dňa 10.8.2015 a ak po začatí takéhoto rozhodcovského konania vznikne spor o existenciu, neplatnosť, resp. zánik rozhodcovskej zmluvy/doložky (navrhovateľ namietá zánik rozhodcovskej doložky) o otázke svojej právomoci je oprávnený rozhodnúť príslušný rozhodcovský súd v zmysle a postupom podľa § 21 ZRK a to aj bez námietok týkajúcich sa existencie alebo platnosti rozhodcovskej zmluvy. Rovnako tak o svojej právomoci rozhoduje aj príslušný všeobecný súd, ktorého rozhodnutie v tomto smere nemožno obmedziť, resp. mu zákonom dané oprávnenie nemožno odoprieť. Zásada, že o svojej právomoci je každý zo súdov oprávnený rozhodovať sám, je pri všeobecnom súde zakotvená v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 104, 106, 7 O.s.p.) a pri rozhodcovskom súde v procesných ustanoveniach zákona o rozhodcovskom konaní - § 21, 2, a iné. Okamihom začatia konania na jednom zo súdov, je právomoc druhého súdu rozhodovať o právomoci iného súdu, na ktorom už začalo konanie, vylúčená, okrem zákonom stanovených výnimiek. V zákone č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní je zakotvené, akým spôsobom a v akých prípadoch je všeobecný súd oprávnený rozhodovať vo veci právomoci rozhodcovského súdu (§ 21 ods. 4 ZRK). V zákone o rozhodcovskom konaní sú zároveň upravené práva účastníka rozhodcovského konania namietat' nedostatok právomoci rozhodcovského súdu (§ 21 ZRK). Nakoľko navrhovateľ neosvedčil, že by v rozhodcovskom konaní využil niektorý z procesných prostriedkov namietajúcich právomoc rozhodcovského súdu, ani že by rozhodcovský súd rozhodol v neprospech navrhovateľa (či už ohľadom právomoci, alebo nepredĺženia lehoty na podanie žalobnej odpovede), súd nemal za osvedčenú naliehavosť na nariadení predbežného opatrenia a ani jeho prípustnosť. Ohľadom údajného nepriaznivého dopadu prípadného rozhodnutia rozhodcovského súdu na navrhovateľa, súd uvádza, že nemá právomoc obmedziť rozhodovanie rozhodcovského súdu nad rámec zákona a to ani v prípade ak sa navrhovateľ domnieva, že rozhodcovský súd rozhodne v jeho neprospech. Navrhovateľ má možnosť využiť nielen procesné inštitúty v rámci rozhodcovského konania,

ale má aj možnosť podať návrh na odloženie vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ako aj právo námietok voči prípadnej exekúcii. Navrhovateľ zároveň neosvedčil ohrozenie jeho platobnej schopnosti, prípadne prebiehajúcich stavebných projektov.

V danom prípade by nešlo o dočasnú úpravu pomerov medzi účastníkmi v zmysle § 74 ods. 1 O.s.p., nakoľko rozhodcovský súd nie je účastníkom konania a nenariadením predbežného opatrenia nebude ohrozený prípadný budúci výkon rozhodnutia (neúčinnosť rozhodcovskej doložky). Súd má za to, že inštitút predbežného opatrenia nemá za úlohu suplovať prípadné nevyužitie procesných práv a úkonov v iných konaniach.

Z uvedených dôvodov súd nepovažoval návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia za dôvodný a prípustný, nakoľko súd môže zasahovať do rozhodcovského konania len v medziach zákona.

O trovách predbežného opatrenia súd rozhodol podľa § 145 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. v zmysle ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Keďže odporcovi v 1. rade a odporcovi v 2. rade v konaní o vydanie predbežného opatrenia žiadne trovy nevznikli, súd im ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na podpísanom súde písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.